

Изпитна тема 1. Предприятие

1. Същност

Под стопанска дейност се разбира постоянно осъществявана дейност от търговеца, която е негова професия, за производство на определени стоки или услуги, които задоволяват потребностите на купувачите. Основна цел на търговеца е да получава печалба и да увеличава доходите си.

Стопанската дейност се осъществява от двете стопанско-организационни форми - предприятия и фирми. Според правната и нормативната уредба, между тези форми има разлика.

Фирмата е наименованието, под което търговецът упражнява занаята и се подписва.

Предприятията по своята икономическа същност са основни стопански единици, които произвеждат продукти или предлагат услуги, предназначени за реализация и задоволяване потребностите на други лица или организации.

С понятието **предприятие** се обозначава всяка стопанска единица (частна или държавна), която произвежда стоки, предлага услуги, организация или място, където се извършва предприемаческа дейност с цел получаване на печалба. Следователно, предприятието е реална, основна стопанско-организационна форма, чрез която търговецът и неговата фирма осъществяват дейност. В практиката няма предприятие без определено наименование - фирма, както и фирма, зад която да няма дейност на определено предприятие. Дадена фирма или търговско дружество, обаче, може да включва в своята структура няколко предприятия.

2. Видове предприятия

В икономическата теория и стопанската практика се правят различни класификации на новите и на действащите предприятия по определени критерии и признаци.

2.1. В зависимост от участниците предприятията са:

- чуждестранни – създадени с инвестиции и дейността на чуждестранни, физически или юридически лица;
- национални (вътрешни) – създадени в страната от местни, физически или юридически лица;
- смесени – създадени от български и чуждестранни физически или юридически лица.

2.2. В зависимост от формата на собственост се различават:

- държавни;
- частни;
- кооперативни;
- общински или обществени предприятия и организации.

2.3. Според отрасъла предприятията се групират в зависимост от естеството на тяхната дейност, т.е. от това какво произвеждат. В този смисъл биват:

- промишлени – предприятия от добиващата и преработващата промишленост, металургични, химически, машиностроително, текстилни, трикотажни и други;
- селскостопански;
- строителни;
- транспортни;
- търговски;
- предприятия от сферата на услугите (в т.ч. финансови, застрахователни, посреднически) и други.

2.4. Според размера предприятията се класифицират като:

- микро – имат средносписъчен брой на персонала, по-малък от 10 души, и годишен оборот, който не превишава 3 900 000 лв., и/или стойност на активите, която не превишава 3 900 000 лв.;